

მხი

№ 11
წელიწადი
მარტი
1914

წლიურად 7 მანეთი
ნახევარი წლით 4 მანეთი
თვეურად 4 აბაზი

ცალკე ნუმრის ერთი შაური.
წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შევუძლიათ ნაწილ-
ნაწილად გადაიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი და-
ნარჩენი კიდევ ნაწილნაწილად. საზღვარგარეთ წლიურად
14 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვეურად 6 აბაზი.

ხუთშაბათი 16 იანვარი.
მისამართი: Кутайск, редакция „მხი“
Ивановская, д. Чилалдзе.

ყოველდღიური გაზეთი

ტელეფონი № 149.

„მხი“
ხუთშაბათი, 16 იანვარიდან ახალი პროგრამა.
I.
პ ა ტ ვ უ რ ნ ა ლ ი .

სუმარის ნილაბ ქვეშ.
II.
დრამა 3 ნაწ.
მონაწილეები ამ სურათში ლილა კარამბა და ლ. ბერნარ.

ფრიგო-პერლოკ-ხოლომსი
III.
კომედი .
დასაწყისი 51/2 ს.
დაწყვილებული პროგრამაში.

ანონსი: ამ მოკლესანში ნახევრები იქნება სენსაციური სურათი.
ბაიადერკას თვალები.
დრამა 4 ნაწ.
პირველი რუსული მხატვრული სურათი. დაწყვილებული აფიშები.

ყოველდღიური საკოალიტეო და-სალიტერატურო გაზეთი

„მხი“

ხელის მოწერა მიიღება 1914 წლისთვის

გაზეთში ახლა მონაწილეობას მიიღებენ წევრები ნაწილობრივ ბუღალტრები, ბუღალტრის-ტები და კრიტიკოსები.

ერთი წლით	7 მანეთი.
ნახევარი წლით	4 მანეთი.
ერთი თვეში	4 აბაზი.

და ცალკე ნუმრის 1 შაური.

გაზეთის წლიური დასაკვეთი ფასის გადგება წელიწადნაწილად შეიძლება ამ სახით: ხელის მოწერის დროს—სამი მანეთი, პირველ მაისს—ორი მანეთი და პირველ ექვსთვესა—ორი მანეთი. საზღვარგარეთ გაზეთი წლიურად ღირს 14 მ., 1/2 წ. — 8 მ., თვეურად 6 აბაზი.

სოფლის მასწავლებლებსა და სოფლის უფროს წევრსა—სამი მანეთი გაზეთი ეთმობათ წლიურად 5 მ., ნახევარ წლით 3 მანეთად და თვეურად 3 აბაზად. მისამართი რედაქციისა და კანტორის: Кутайск, редакция газ. „МХИ“ ამ მისამართით უნდა გამოიგზავნოს დასაკვეთი ფულიც და სხვ. ივანოვის ქუჩა.

ქალაქის თეატრი

დღეს, 16 იანვარს,

შესდგება პირველი გასტროლი რუსული ოპერეტის დასისა, ცნობილი მსახიობების მონაწილეობით.

წარმოდგენილ იქნება მუსიკალური ოპერეტა.

სიყვარულის ღამე.

3 მოქმედ.

(Ночь любви)

მონაწილეობას მიიღებს მთელი დასი. საკუთარი სიმებიანი ორკესტრი, ტანისა-მოსი, ბუტაფორია და „რეკვიზიტი.“

ადგილების ფასი ხელმისაწვდომია.

ღირებულება გადგანაწილდება.

ქ. ქუთაისში

გაჭრამბ-რეწველობის სამინისტროს უწყებაში მეთუი

საბუღალტერო კურსები

გ. გ. გიგინეიშვილისა

15 იანვრიდან იხსნება მეორე-პარალელური განყოფილება. კურსებზე მსმენელები მიიღებენ ოთხი კლასის მოწოდებას, ანუ შესაფერ კაპიტალს შექმნის რუსულსა და არითმეტიკაში. კურსის ათ თვიანია. სწავლის ფული ასი მანეთი. თხოვნები მიიღება ყოველდღე კურსების კანცელარიაში.

1913 წლის 20 ნოემბრიდან

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების ქუთაისის განყოფილებამ

გ ა ხ ს ნ ა ს ა კ უ თ ა რ ი

ახალი სტამბა

ქუთაისში

სტამბა საუკეთესოთა მოწყობილია და იღებს ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს ქალაქსა და პრავინციებში: —ქართულ, რუსულ და სხ. ენებზე ზომიერ ფასებში.

ქუთაისი.

თ. მთავრიშვილის და ახ. წიგნისა და საგანცვლარი ნივთების მაღაზიაში

იყიდება ყოველგვარი სახელმძღვანელო ქართულსა და რუსულ ენაზე შედგენილი. მაღაზიას მუდმივ მოსდის ახალ-ახალი რუსული და ქართული წიგნები, როგორც რუსეთის ცნობილი ფირმებიდან, ისე საქართველოს ყოველი ქალაქიდან —დაბჭდვისათვის.

პრავინციის მოთხოვნილებას მაღაზია დაუფრთხილება აქამოაღიღებს. მაღაზია ღებულობს ხელის მოწერას ყველა რუსულსა და ქართულ ჟურნალ-გაზეთზე.

დამწერებულნი მშობლები: აღეშენი პეტრეს ძე და მეუღლე მისი სა-
ლიო სიმონის ასული, შვილები მათი: თამარ და კოლია მოგვლამები
გულითადის მწუხარებით გაუწყებენ ძვირფასის ასულისა და დის

მარსენის

გადაცვალებას, უმარჩილესად გზავნენ, პატივი სცემ და დაესწროთ
მიცვალებულის დაკრძალვის ღმრთი, რომელიც დანიშნულია ხუთშაბათს,
16 იანვარს, ნაშადღევს 3 საათზე, მესამე აღმშენიარეს ქუჩაზე, სა-
კუთარ სახლში, და მით ანუგეშოთ უზომოდ მწუხარე ქორისუფალნი.
დაკრძალვა მოხდება პეტრე-პავლეს ეკლესიაზე.

შავი ძაბით შემოსილი უბედური მშობლები უდროოდ გადაცვალე-
ბულის პეტრე-პავლის უნივერსიტეტის სტუდენტის

გიორგი დავითის ძის ულენგისა

დავით და ნინო უღრმეს მადლობას სწირვენ ყველა იმ პირს ვინც ღე-
პეშით, წყრილით ან პირდაპირ თანაგრძნობა გამოუცხადა მათ და გაი-
ნაწილა მათი მწუხარება.

1914 წლის 2 იანვრიდან 2 января 1914 года

ქუთაისში, კირაკოზოვისა და ოგანოვის ქუჩაზე Кутайск на Гимназической ул.
სახლში, ბუღალტრის პირდაპირ გაიხსნა в д. Киракозова и Оганова открыта

კანცოტორი **КОНТОРА**

ნოტარიუსის ვ. ვ. კოპოჩაშვილისა. НОТАРИУСА В. П. КОКОЧЕВА.

ქუთაისი

პირველი კერძო სამკურნალო

სპეციალისტი აქიმები.

მუდმივი საწოლებით თ. ა. რედაქციის სახლი თუთარ ხადას.

ავთანულებს მიიღებენ ყოველდღე:

დ. ა. აშანდია—ყელის, ცხვირის, ყურისა და ქირურგიული.	1—2
გ. ს. ნადირაძე—შინაგანი და გარე.	10—12
მ. ა. რედაქციის—დონატორი, ქალთა, საბავშვო.	11—12
მ. დ. ბუთხაძე—კანის, ათამანგი, ვენერ.	12—2
გ. ა. ჭაღალაშვილი—საბავშვო, ქალთა და შინაგ.	12 1/2 2

ს ა ლ ა მ თ.

გ. დ. ჭაღალაშვილი—თვალის 4 1/2—5 1/2
გ. ა. ჭაღალაშვილი—საბავშვო, ქალთა და შინაგ. 5 1/2—6 1/2

სამკურნალოდან მოწყობილია საქ.—საანატოლია კაბანეჯი: სისხლის, შარ-
დის, ნახელებისა და სხვ. შესაბამისებლად. ძირის შემოწმება, ყვავილის აცრა,
606—914 შესწმა კონსულტაციურად. არის ცალკე ოთახები მძიმე ავადმყოფე-
ბისა და მშობიარეთათვის. რჩევა 10 შაური, აპერაცია და კონსულტაცია მორი-
გებით. საწოლები 3 მანეთიდან და ამაზე მეტად. აქამოა მუდმივი მორიგობა.

ტელეფონი № 53

სამკურნალოს დირექტორი—გ. ა. ჭაღალაშვილი.

18 დეკემბრიდან

დაიწყეთ ხელის მოწერა

იხ ეკლამის (ა. ცანცაძის) მოთხოვნათა მეორე ტომის გამოცემად

წიგნი შეიცავს 400—500 გვერდს დართული ექმნება ავტორის სურათი,
ფაქსიმილე და კრიტიკული განხილვა.

წიგნი გამოიცემა ავტორის ზედმდგანდობით სუფთად და ლამაზად.

ხელის მოწერა მიიღება ბბ-ნ კ. ოცულის, თ. მთავრიშვილის, ი. კვიცარიძის,
„პრავინციის“ წიგნის მაღაზიებში და კერძო აგენტებთან.

ფასი ხელის მომწერათათვის ერთი მანეთი.

მიწერ-მოწერა მხოლოდ ავტორთან, შემდეგის მისამართით; ქუთაისი, კათოლიკე-
თა ქუჩა, სახლი ხოჯევანოვისა.

გამომცემელი აბ. ცინცაძე.

აქიმი კ. თ. ტყეშელაშვილი.
ღებულობს ავთანულებებს

შინაგანი, ვენერიული, კანის ვიტუ-
შინსკის სახლი, აფთიკის უკან, პუშკინის
ქუჩიდან ტელეფონის შესახვევში. თ.

აქიმი დ. ჯაფარიძე იღებს შინაგა-
ნის, გარეგანის, აგრეთვე ყე-
ლის, ცხვირისა და ყურის სნეულებით
ავთანულებებს. თფილისის ქუჩა სახლი ნი-
კარაძისა.

კმარა დუმილი!

ვინც რუსეთის ჟურნალ-გაზეთებს თაღ-
ყურს ადევნებს, იმას ეცოდინება ბ-ნი
ვისნერის მოხსენება, საქართველოს სი-
ძველეთა შესახებ სრულიად რუსეთის მე-
ჩუქრობითა და მხატვართა მჭიდრო კრე-
ბაზე წაკითხული. ბ-ნი ვისნერი შეგნო
სიძველეთა თანამედროვე უზადრუკ მდგო-
მარობას, აღნიშნა ამ სიძველეთა ისტო-

რიული მნიშვნელობა და მოუწოდა კრე-
ბას, რომ ყოველგვარი საღისარი და სა-
შვალბა იქნეს მიღებული სიძველეთა
დასაცავად. მოხსენებას ეტყობოდა, რომ
მის პატივცემულ ავტორს ისტორიულ
ნაშთთა მნიშვნელობა კარგად ქონია შე-
გნებული და მასთან იგი გულწრფელა-
თა ცდილობდა დაინტერესებული საქარ-
თელობის იმ ნაშთთა ბედით, რომელიც
მარტოაღენ ჩვენი ბრწყინვალე წარსუ-
ლის მაჩვენებელი არიან, რომელნიც
მრავალ ბრწყინვალე ეპოქას შემდეგ შე-
სწრებთან საქართველოს დღევანდელ მდგო-
მარობას. ამგვარ ნაშთთ კულტურულ
ქვეყნებში ისე უფრობილდებიან, რო-
გორც ერის დაუფასებელ საუნჯეს, ამა-
ყოფენ იმით, თავი მოაქვთ და ეალერსე-
ბიან მას. სხვა რომ არა იყოსრა, მკითხ-
ველს, ჯიჯიკონდას ბედი მიანიც ექნება
გაგებული, ეცოდინებათ ისიც, თუ ლე-
ონარდო და ვინის შემოქმედების ნაყოფის
დაკარგვამ რაგვარი სენსაციური ხასიათი
მიიღო და როგორ აალაპარაკა მთელი
ქვეყანა. ასე ექცევიან კულტურულ გე-
რობაში ყოველგვარს კულტურულ ნაშთს,
იქ ნაპოვნიონისა და ბისმარკის ფაქსიმი-
ლესაც კი ათი ათასათ აფასებენ და ყი-
ლიან, ჩვენ კი ბევრი ისეთი განძი და
ნაშთიც ვერ დავგვიფასებთა ღირსეულად,
რომლის ისტორიაც და წარსულიც მკიდ-
როთ არის შეგავსებელი ჩვენი ქვეყ-
ნის ისტორიისთან და წარსულთან და
რომელთა მნიშვნელობაც ქართველი ერი-
სათვის მილიონობით არ დაფასდება.

კი, არიან ისეთი საზოგადოებანი და
კერძო პირნიც, რომელნიც ფრიად და-
ინტერესებული არიან ჩვენი ისტორიუ-
ლი ნაშთების ბედით, მაგრამ თითქმის
არც ერთი ნაშთი ისეთი არ მოგვეგვრება
რომელსაც ეროვნული მნიშვნელობა არ
ქონდეს, რომელიც მთელი ერის წარსუ-
ლის მაჩვენებელი არ იყოს და ამიტომ
მთელი ერისა და ერის ყოველი წარმო-
მადგენლისაგან არ საქირაებდეს მოვლა-
დაცვას. მერე ჩვენი სიძველენით ყოვე-
ლი ქართველი არის კი დაინტერესებუ-
ლი, ან თუნდა ყველას ჩვენ დავგვიტავ-
და შეგვინახავს ჩვენი ისტორიული ნაშთ-
ნი ისე, როგორც ამას საქართველო მო-
ითხოვს? არა, და უპირველეს ყოვლისა
ამის მაჩვენებელია სრულიად რუსეთის
მერქურობითა მესუთე კრებაზე წაკით-
ხული მოხსენება. ბ-მა ვისნერმა რუსე-
სეთის საზოგადოებას და რუსეთის მეც-
ნიერებს მოუწოდა, რომ მათ იღვან თავ-
ზე ქართველთა სიძველეს დაცვა პატრო-
ნობა, ეისნერმა გარკვევით წარმომა-
დგენლბს მოუწოდა, რომ ქართველთა
ისტორიულ ნაშთებს მფარველობა გაუ-
წიონ, და აღნიშნა, რომ ეს სიძველენი
ამ ეამათ უმართლოთ არიან. ნუთუ ყო-
ველივეს ჩვენი დაკანონების მაჩვენებ-
ლი არ არის, ნუთუ ვისნერის მოხსენე-
ბა მაჩვენებელი არაა იმისა, რომ ჩვენი
სიძველენი და ჩვენც უსაბუქლოთა გა-
მხდარვართ? გამხდარვართ და კიდევ
უფრო მეტად საბუქლოთა გავხდებით, თუ
ისეთი ინდეფერენტობა გამოვიჩინეთ ჩვენ-
თა სიძველეთა მიმართ, რომელიც ეს ერი-
თიხანია თანა გვდევს და არ გვგოდრება.
თუ ინდეფერენტობა არა, რას მივაწე-
როთ გელათის ბედი, მისი ახლანდელი
მდგომარეობა? ვსწერეთ შარშან და მივ-
ჩუმიდით, ვსწერთ ახლა და ვჩუმიდებით,
რადგან გაჩუმიებული იგი, ვისაც ყვე-
ლაზე უფრო მეტად უნდა დაინტერესებ-
დეს ჩვენი ისტორიული სიამაყის ბედი,
გვეზრდება წერა და ლაპარაკი, ვინაი-
დან დუმილით უზასულებს ყოველ სი-
ტყვას იგი, ვისაც გელათის ბედი ხელა

გრიპი, სანდრო, აკაკი, როლი და ოლიმპიკი ლუკა ქორჭაშვილის ძენი და ასულნი გუიოთის მშობლები აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ მათი ძვირფასი დის

ნ ა გ ა ლ ი ა ს

გადაცვალეს, რომლის პანაშვილი დანიშნულია დღეს, 16 იანვარს, მთავარანგელოზის ეკლესიაში. დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული.

აქვს და მერე რა? ნათესავთ ქართველ ერს მისიანიც ისე დაუყოვნებლად შეეცნო ქვეყნი, რომ ამ ერის საჭიროებას მისი თანაუფერო, თუნდა დიდი უფლებებით აღჭურვილი, დუმილით უპასუხებდნენ ჩვენს გაზეთში გაიბნა ცნობა, რომ გელათში ცალკე წინამძღვარი ინიშნება, გაიბნა და მეტი არაფერი, ყველაფერი ჩვეულებრივ კალაპოტში ჩადგა, ცნობა უნდა დავაგონო, რადგან ყოველი ნიშნავი გამოაცალა მას გელათის დღევანდელი მესვეურის დუმილმა. და ნათესავთ მარადის ჩვენც უნდა ვესაუბროთ და ისიც არა, დუმილი შეუძლებელია იქ, სადაც ეროვნული სიამაყის ზღვრებიან, სადაც ლაპარაკი ისეთ საუბრებზე, რომლის მოგონებაც სიამოვნებით აღავსებს ყოველი ქართველის გულს. ვეღარ დავსაზღვრებთ და ნუ დასაზღვრებდა აწ იგივე, ვის სიტყვას გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს. სირცხვილია სხვა რომ არ იყოს რა ქართველის დუმილი იქ, სადაც გარეგანიც კი ხმა მალდა გაიძახა: — მიეშველეთ, ქართველთა ისტორიული ნათესავი იღუპება!.. და თუ სხვები სტილითაა ამ ნათესავს არსებობას ხელი შეუწყონ, მით უფრო ჩვენ უნდა მოვუაროთ და მივუღეროთ მას.

Vivat.

ახალი ამბავი.

გუშინწინ საუბრითიერო ბანკის სადგომში ქუთათური ვაჭრების მცირე ჯგუფის კრება მოხდა; სულ 17 კაცი დაესწრა, კრებაზე მიწვეული იყო ბ. ნ. ნიკოლაძე. კრებას მისწინა ახალი საქაქიანო ბანკის დაარსების ამბავი. ბ. ნიკოლაძე აფრთხილებს შეხვდა ამ გვარი ბანკის დაარსების ამბავს და სიტყვა ასეთი ბანკის დაარსება სამართლიანად დიდად ხელს შეუწყობს ჩვენს ვაჭრობა-მრეწველობის აღორძინებას. კრება-

ზოგიერთი ფიქრი.

ქართველების დიდი დამბნევა, განუზომელი სიღარიბე ისეთი დიდძალი სატრირი, საგადასა საგანია ყოველი წრის, ინტელიგენციის ყველა მიმართულების, ქალისა და კაცის, ქაბუჯისა თუ მოხუცისთვის, რომ, ქვეშაირით აღარ იყო, საიდან მოუღო ამ საგანს, რომელი მხრიდან დაუწყო მას კვლევა, რომ გულდაჯერებული სამართის კარგის გასაღებათ ნამდვილს, ქვეშაირი კლიტეს მიაგნო.

წინათ თუ ამ საგანს საქართველოში ერთი ან ორი გამწარებული მამულიშვილი შეეხებოდა, მის სტატუსს, ან იმის საუბარს ორი ქართველიც არ წაიკითხავდა, არ მოსმენდა. არ მოსმენდა იმიტომ, რომ ქართველების გულისა და ქუჩის ტკივილიც მაინც დაბანაკდა არც იყო ისეთი მწარე და ღრმა, და ქართველობაც სულერთიანათ შუბი ღვინით შეზარხოშებული „ცა ფირუზ“, ხმელეთ ზურ-მუხრის“ უღარდელი შვილი მუდამ კარგს, მოსაწონელ გულგებზე ბანდობდა, მრავალკამერის ხშირად მღეროდა და სურდა ნამდვილს აზიურ ლენასა და ქიფის დაუსრულებელ წუთებში გაეტარებია სიამენი საფლასთან.

მაგრამ გავიდა დრო... ამ ათი წლის განმავლობაში ჩვენი თვლის წინ, შორს რომ არ წაივლიდა, აქვე, ჩვენშივე მოხდა დიდ-დიდი ისტორიული ამბები: რუსეთის იაპონიის, ყოვლის მხრით შესანიშნავი, დიდი ომი, რომელსაც მოჰყვა რუსეთისა და ჩვენს დიდი მოძრაობა, მთელი აღმოსავლეთის, აზიისა და აფრიკის ხმელეთზე ამტყდარი რევოლუციები. შეინძრა და ფეხზე დადგა დიდი ინდოეთი, ისტორიული ეგვიპტე, სპარსეთი, ოსმალეთი, ბალკანეთის პატარა სახელმწიფოები და უზარმაზარი, აქამდე ერთს წერტილზე გაყინულია ჩინეთი რესპუბლიკის დაარსებით ხო მთელი ქვეყნიერება გააოცა...

ჩვენი ქვეყანა იმ თავითვე, ისტორიის

ზე ყველა დამსწრე ვაჭარმა სურვილი გააცხადეს აქციების შეძენისა და იქვე ასიათის მანეთის აქცია გაასაღეს. აქცია ორასორმოცდაათი მან. ღირს.

ბანკის საორგანიზაციო კომიტეტს ჩვენი ქვეყნის ყველა ქალაქისა და დაბის ვაჭარი უნდა შემოუერთდეს ამ დიდი საქმის განსახორციელებლათ.

ბანკის ცენტრალური გამგეობა იქნება თფილისში, ხოლო მისი რამდენიმე განყოფილება დანარჩენ ქალაქებში. მარტის 1 თფილისში მოხდება ყველა ქალაქის საორგანიზაციო კომიტეტის შეერთებული კრება, სადაც მიიღებენ მთავალი ბანკის წესდებას, წევრებს და სხვა საორგანიზაციო საკითხებს გამოარკვევენ.

საზოგადოებო უნდა ვსთქვათ — ქუთათის ვაჭრები აფრთხილებით შეეგებენ ამ დიდ საქმეს.

◆ მოსკოვიდან შემდეგი შინაარსის დეპეში მივიღეთ: „თოთხმეტ იანვარს ქართველთა განმანათლებელის წმ. ნინოს დღეობაზე შეკრებილი ქართველობა სალამს ვუძღვნიან მშობელ ქვეყანას“.

◆ 14 იანვარს მოხდა ქუთათის ქალაქის საბჭოს ხმოსანთა კრება თათ-ფარი, რომელსაც ნიკო ნიკოლაძე გააყენა თავისი წინადადება ქუთათის წყალსადენის, ელექტრონული განათების, ტრამვაისა და კანალიზაციის მოწყობის შესახებ. ბ. ნიკოლაძე პეტერბურგის ფირმის „სტროიტელის“ წარმომადგენელია.

◆ 17 იანვარს ქუთათის ოლქის სამართლო გაარჩევს ბ. კოსტავას, ბ. და კ. დანელიების საქმეს.

◆ ამას წინათ ქალაქის გამგეობას გუბერნატორმა მოსთხოვა წარედგინა ზოგიერთი ცნობის საფუძველზე დადგენილებათა შესახებ. ცნობები სჭირდება შინაგან საქმეთა სამინისტროს არსებულ საქალაქო დებულებათა გადახილვის

დასაწყისიდანვე, აზიისა და ევროპის გზათა და ხიდათ იყო გამხდარი და ყოველი დიდი მოძრაობა ხალხისა, ცხოვრების ცვლილება და მთელი სოფლის ისტორიული მოვლინება უზენაესი ძალისა არა რჩებოდა ჩვენს ქვეყანას. ახლაც, ეს ჩვენი ტურფა ქვეყანა პატარა, ლამაზ ნავივით, გადამხლდა დიდ საცაობრიო გეგმე და ყოველი ჭირი და ღონი, რომელსაც გენიცილიდა ეს დიდი გემი უსაზღვრო ზღვის დღეის დროს, ამ პატარა, ლამაზ ნავსაც არ რჩება ვანუცდელი. რასაკვირველია, ყველა ეს დასახლებული ამავე ტრიალ მიღროს ავარდნით ქარიშხალით დიდი ზარითა და ღრიალით ჩვენს ძველს გიგანტ კავკასიასაც მოხვდა გულში და მთელი საქართველოც ძალზე შეარყია.

ქართველის გრძობა-გონება, მთელი იმისი არსება ძლიერათ შეინძრა, ამერიკიდან ფრთხილად დაიწყო მან ყურება და იმის დილაღებიც გაფართოვდა, გადიდრდა. უწინ თუ ქვეყნის გამდიდრების, დიდი დოვლათის შეძენაზე გადაწყდა მამულიშვილს დაიკნინეთ „მოლონებზე მაღლა შევირალი“ ემხდენ და ჩვენს საზოგადოებაში სახელს უტეხდენ, დღეს ათასი, ათი-ათასი და ასი-ათასი ქართველი მზათ არის გულდასმით მოგისმინოს, ყური გიგდოს. თუ ქუთათს რასმე ეტყვი მას საქვეყნო სიღარიბის თავიდან ასაცილებლათ და ოდნავ მაინც დაუხატავ სამერხისო მოქმედობის გზებსა და ბილიკებს.

წერილის დასაწყისშივე მოგახსენეთ, რომ მთელი ქართველობის დიდს სიღარიბეს დღეს ყველა ცხადათ ხედავს. ქართულ პრესას გამოდგებული, თითქმის გულის გამაბრუნებელი საერთო ტრილი აქვს გამართული საქვეყნო, რომ ჩვენი საზოგადო დაწესებულებანი, ჩვენი საზოგადო მოღვაწე, მწერალი მეცნიერი, ნასწავლი მეურნე და ტენოლოგი ინჟინერი, სტუდენტი, მოსწავლე და სხვებიც, ყოველი წრისა და წოდების კლასის ქართველობა აუტანელი უმწეობაზე სისაწყლეს, დიდს სიღარიბეს განიცდის...

დროს. როგორც ქალაქის გამგეობის მიერ წარდგენილი ცნობებიდან ჩანს, ამ უკანასკნელი 12 წლის განმავლობაში ქალაქის საბჭოს 11 საჯარო დებულო დადგენილება გამოუცია. ამათგან სამი ახალია და 8 ძველიდან არის გადმოკეთებული. 3—4 წლის განმავლობაში არ ყოფილა შემთხვევა, რომ საჭირო ყოფილიყო საჯაროდებულო დადგენილება გამოცემა. 1913 წლის დამხვევს ქალაქის საბჭომ 9 უბნის მზრუნველი ამოიჩია, ხმოსანთა და ქალაქის ამირჩევლებთან, საჯაროდებულო დადგენილებათა შეფასებულ თ, რომელნიც ჯერ არ შედგომიან მოვალეობის ასრულებას.

◆ 14 იანვარს ქუთათის ოლქის სამართლომ გაარჩია ბ. შორჩაძის, ი. კი ქაბერიძისა და მ. გიორგაძის საქმე, რომელთაც თავდ სსშპ ბრალდებულათ. სასამართლომ სამივე დამნაშავეთ იცნო და მიუსჯია: გიორგაძეს 10 წლის, კიკაბერიძეს 8 წლისა და შორჩაძეს 6 წლის პატივს.

◆ ამჟამათ ქუთათის ბაზარზე სიძვირე ფქვილის, ლობიოსი და ყველის. ფუთი ფქვილი 6 აბაზათ ფასად, ფუთი ლობიო 2 მან. და გირვანჯა ყველი 5 მათრახ.

◆ როგორც გადმოგვცეს, თავ. გელოვანები უცხოელებზე კიდევ მეორე მამულსაც ყიდნიან სახ. „ლენინის“, დეკრეტის წყობით. თავ. ისინი გელოვანს წინადადება მიუცა გლეხთათვის შეიძინონ ეს მამული. იგი მზათა გლეხებს ოთხ თუთხათ დაუთმოს ეს მიწა. მამული „ლენინა“ მიუციათ საჭიროებას შეადგენს სამი საზოგადოებისათვის ხუთასი კომლისთვის.

◆ დღეს ქალაქის თეატრში რუსული ოპერეტის დასი წარმოდგენას მართავს. წარმოდგენენ სამ მოქმ. ოპერეტას „ფიქსიკი“ დასში ცნობილი მსახიობები: ქ. ქ. კოლოტოვისა, პრესინსკისა, ნიხაილოვისა, ერნისა, ბ. ბ. ალექსანდროვისა, ვალერიანოვის, ნიკოლსკი, ოსტროვი, იურიევი და სხვ.

◆ მ. ოცხელეშვილი უფლებს შეიძინეს შ. მელიქის თხოულობათა გამოცემისა, რაც კი დაუწყებია 1914 წ. 1 იანვარამდე. სტამბას შეუდგებიან ამ მოკლე ხანში და სააღდამოთ მზად იქნება.

◆ სამარკანდის ოლქის სამხედრო გუბერნატორი ოლიგოქი დანიშნა თურქისტანის ოლქის სამხედრო შტაბის უფროსად.

დღეს დიდი და ნათელი ქვეშაირი ფაქტი უკვე გამოარკვეულია და ყველასგან აუცილებლათ დანახულია.

ამჟამათ ამ ჩვენს წერილში მე გულწრფელათ მსურს ჩემი მკითხველის ყურადღება მივაქციო ერთს დიდ საგანს, იმისა მუხედავთ, თუ საითკენ არის მიმართული ჩემი პირადი სიმპატიები. ჩემს საკუთარ სიმპატიებს და ანტიპატიებს იქ ადგილი არ უნდა ჰქონდეს, სადაც მშობელი ქვეყნის გამწარებული მდგომარეობა დიდ-გამჭირვარებას, შორს მჭვრეტელობას თხოულობს ქართველობისგან. მე უნდა განვსაზღვრო აღებული საგანი დღეს აქამის მიხედვით, თუ რას თხოულობს ქვეყნის აუცილებელი საჭიროება და მომენტი.

ქართველობას რომ ეროვნული კაპიტალისტური ბურჟუაზია არა ყავს, ამაში ყოველი პარტიის კაცი დაწმუნებულია ჩვენში. დარწმუნებულია, არ თქმა უნდა, ამაში მეზობლებიც და უცხოელებიც. და ამისდაგვარათ, ზოგი არაფრათაც გვადგებს და სიცილითაც არ ყოფნის, როცა ვსმე ქართველს ხიდათ სადმე დაინახვენ დიდ-დიდ სააღმშენებლო, სამრეწველო საქმეში გამბულს, ზოგს კი გულის ეგბრალეობით და იგინი საცოდვე „წარმავალ ხალხათ“ გვთლიან.

ახლაც ბერლინის ერთს გაზეთში დაუსტამბავთ ფრიად საყრადღებო მეთაური წერილი, რომელიც ბ. აკაკი მღვდარისთვის გადაუთარგმნია გერმანელ ქალს ანტა რიბეკის ასულს (იხ. შარშანდელი „ამერკია“). წერილის ავტორს შემდეგი მაგალითი მოყვას: „კავკასიის ერთ მხარეს მდებარეობს კარგა მოხდელი მთა, რომელიც შესდგება წმინდა ბუნებრივ ზავისაგან (ЦЕМЕНТЪ). დიდმა ხანმა განვლო, მაგრამ ვერცერთმა კავკასიელმა ვერ მოიფიქრა, რომ ეს დიდი სიმდიდრე მოეხმარა, რომელსაც გამოიღებდა კი არა სჭირა, საკმაო მხოლოდ მისი გადმოზიდვა. მხოლოდ გერმანელმა მწარმოებელმა მოიფიქრეს შედგომოდენ ამ საქ-

*) ასე გავიდა ფრანგებმა მოგზაურმა ამ 25—28 წ. წინათ.

— ოსმალეთის მინისტრთა საბჭომ დაადგინა გააღდოს ზოგიერთი გაღასა ხალი და აქიდან შემოსული ფული ფლოტის გაძლიერე ას მოახმაროს.

— ბულგარეთში ფერდინანდის წინააღმდეგ აგიტაცია ძალიან გაძლიერდა.

— ოსმალეთში მცხოვრებმა ბერძნებმა გადასწყვიტეს, პროტესტი გაუცხადონ

სახალსო შოკოლადის გარეშე.

აი, კიდევ ერთი წითელსაჩინო ნიმუში ჩვენი სწავლა-განათლების საქმის მესვეურთა უზნეო ტენდენციობისა... კიდევ ერთი ფრიად უცნაური, მაგრამ ამ ბოლო დროს ჩვენში კარგათ ცნობილი და არა ერთჯერ გამოვრებული ამბავი მომივიდა. დ. ონიან... აი რას მწერს ერთ-ერთი ჩემი წაცნობითანი: „... ძმავ, ი— როგორც მოგესვენებთ, აქ არსებობს, სხვათა შორის, გერმელთათვის 2 კლასიანი სამინისტრო სასწავლებელი, სადაც ჯერ არის მხოლოდ ოთხი განყოფილება— ორი მასწავლებლითურთ. წასული სტუდენტებიან ერთ-ერთი ამ მასწავლებელთაგანი სხვაგან გადაყვანეს და მის ადგილზე დავგინიშნეს ვიღაც ქაჯა— სემინარიაში ახლათ კურს დასრულებული და ქართული ენისა და მათე წერაქითის სრულიად არა მცოდნე... მეტათ უხერხულს მდგომარეობაში არიან ჩავარდნილი ხალხი და მეტადრე ამ შკოლაში მოსწავლე ახალგაზრდა. საზოგადოებას ცოტა შრომა და ხარჯი აქ დაუდგა ამ შკოლის დაარსება, რასაც, მომავალი თაობის კეთილდღეობისათვის მზრუნელი ხალხი, არ დაიშურებდა, მაგრამ დღეს იმედგაცრუებული სახათ შეყურებენ თავისი განათლების საღაროთ აგებული შკოლის ციკსა და ბეღ კელდებს, რომელითა შორისაც განათლების ბრწყინვალე და თფილი შუქის მომფენი ჩირაღდის ნაცვლათ ამართულა რაღაც შაკი, გაუგებარი და მიუკარებელი აზრდით, რომელიც გულშემატკივარ ჭირისუფალი უფრო საფრთხილად გვაგონებს, არ უფრო, რით ვუშველით საქმეს, რა ვიღონოთ“— და სხვა...

ონელი გერმელები, რა თქმა უნდა, ქართველი ებრაელები არიან. ქართველობა შორის ცხოვრობენ, აქვე პოულობენ

მეს და ჩინებულათაც შესაძლებლეს; სიმდიდრე, რომელიც იმ მიდამოებში მოიპოვება, გამოუღვევლია. გერმანელი ვაჭრების ჩამომავლობა ისარგებლებს იმ ნაკუთით, რომლის მოსაპოვებლათაც ადგილობრივ მცხოვრებთ მხოლოდ ხელის წაწვევა სჭირდებოდათ, და, რაც მათ არა ქნეს. ბევრი რამ არის ამ ქვეყანაში (საქართველოში) სასწავლებელი, რომელიც სხვა ერების შემოსავლის წყაროთ ხდება და რომელსაც ადგილობრივი მკვიდრნი ვერც კი ამჩვენენ. ყველა ესენი (ქართველები) დღემდისაც კი იარაღში ჩამდარი დიდის, თითქმის მთელი საუკუნის განმავლობაში დრო ოდნავათაც კი არ წაწეულა წინ, და თითქმის ჩვენი დროის (იგიველია ადგილის ადგილდეს ყოველგვარი მოუხეშავ გრძნობებს, ყანაღერ თავდასხმას და ქართული ვერაგული სისხლის ძიებას და სხვ. ასეთი მაგალითები ამართლებს იმ რუსი პოლიტიკოსების სიტყვებს, რომელნიც მოვლიან კავკასიის აუვაგება-აღორძინებას მხოლოდ უცხოელ მწარმოებელთა და უცხო კაპიტალის ძალით.

აი, ასეთი აზრის არიან ქართველებზე დღეს უცხო ევროპელები, რომელთა ქვეყნებშიაც კი ხანია, დამკვიდრდ რთული და ძლიერი კაპიტალიზმი.

თვთ ჩვენ- მოწინავე ინტელიგენცია, რომელიც თითქმის სულერთიანათ თავდაზნაურობისა და ზოგიერთი შეძლებული საღედლობათა შეიღებულსაგან შესდგება, ყოველთვის ზოლთია და დაიკნინათ უფურცდა გამდიდრებულს, „ლიპიან ვაჭარს“, რომელიც ტომიათ უცხო იყო, დიდი დოვლათის პატრონს მოქალაქეს. ამ ინტელიგენციის იდეალი, რა ქდავა-რავია, წინათაც სოფელში იყო და ახლაც იქ არის და ამ ანეგებულმა ძველებურმა მეურნობამ სულერთიანათ დასკო და გაახადგურა მთლიან საქართველო. ქართველი სოფლის ხალხიც მტრულათ უცქერის ვაჭრობასა და აღებ-მიცემობას, როცა ამბობს: დაილოცა ქართველის გუთანი და სომხის დუქანიო.

დღე ვიზრს ბერძნებისათვის. ბერძნების გამოცხადებულსაგან... — ენერგული... აფიკერი დაითხოვა სამსახურიდან... — ავსტრიის დელეგაციის სხდომაზე მთავრობა წინადადებას შეატანს ბოსნიის გასამაგრებლათ 70 მილიონი კრონის გადაღების შესახებ.

არსების ზღვრს და მათთვის აქ არსებობის უზრუნველყოფისათვის მოუცილებელ საქმეებს შეადგენს ქართული ენის ცოდნა. ამიტომ ამ ხალხის განმანათლებელისა და არსებობისთვის საბრძოლათ მომამზადებელის როლში ახლათ მოვლენილი მოციქული, თავის წმინდა დანიშნულებისა და პასუხისაგან მოვალეობის ამ ხალხის წინაშე პირნათლათ ვერ შეასრულებს... ექვს გარეშე, რომ ყოველივე ამას თვით სამოსწავლო მთავრობაც კარგათ გრძნობდა და სწორეთ ამიტომ, რომ ყოველგვარს საღს პედაგოგიურ მცნება— მოსაზრებას „შკრათ მოკლებული განკარგულება, მეტათ მკვახეთ და ტლანქათ არ ყოფილიყო თვალში გასაჩივრებელი, და რომ ცოტათ მაინც დაეჩრდილათ ჩვენს თვალში ეს მათი ყოვლად უზნეო ტენდენციობის ნიმუში, — სკოლის გამგეს უბძანეს თურმე— ამ ახალი მასწავლებელთათვის დაეთმო უკანასკნელი— (ე. ი. მესამე და მეოთხე) განყოფილება, რაიც კიდევ იქნა ასრულებული... მაგრამ წარმოადგინეთ ახლა ჩვენი სოფლის შკოლის მესამე და თუნდა მეოთხე განყოფილების უსუსური ბაღლები, მათი სამშობლო ენის სრულიად არ მცოდნე, უცხო მასწავლებლის ხელში... აპარა იმედი უნდა გვქონდეს, რომ ოდესმე უკანასკნელს მცოდნე გამოვლენ უკუღმართი ბედისგან ასეთ უკუღმართს ზარბეგში მომწყვდეულნი. რა გარანტიაა იმისა, რომ ისინი ამ ოქროს ხანას თავისი სიცოცხლისა — საშკოლო ჰასაკს სრულიად უნაყოფოთაა — უფრო — ბოროტით და უკუღმართით, მათთვის მანვე და მძღუპველი ნაკოფისთვის არ მოკლავენ?.. მაგრამ თუ გინდა ერთ წამს დაივიწყოთ გონების თვლი და დავუშვათ ასეთი უტოპია, რომ ეს საბრალონი ამ პირამებში რუსულ ენასა და სხვა საგნებს ჩინებულათ

როცა სომხეთის ძლიერი სამეფო აზიის ბარბაროსობამ შეუბრალებლათ დაღწეა, სომხეთის შვილნი ლტოლვილ იქნენ და შეეხიზნენ საქრისტიანო სახელმწიფოებს: პოლონეთს, რუსეთს, საქართველოსა და სხვებს. ეს შეხიზნული სომხობა დღეს ბედნიერათ ცხოვრობს ამ ქვეყნებში, იმიტომ, რომ გამდიდრების, დიდი დოვლათის შეძენის ნიჭი ძლიერათ განივითარეს. ვაჭრობა, ალგე-მიცემობა საქართველოში, სპარსეთში, ოსმალეთში, ინდოეთში, პოლონეთში, რუსეთშიაც კი, ასე გაშინჯეთ, თუ ყო წინ წასული, სომხების მეცადინობათა და გამჭირვარებთ იყო ეს და ურიებთან ერთად ემთაც შექონდათ დიდი სიკბოველემ ამ სახელმწიფოების ეკონომიური ცხოვრების ვითარებაში...

ამიტომ სომხობამ ამ ასპარეზზე ისეთი ძლიერი კაპიტალისტური ბურჟუაზია შექმნა, რომლითაც შეუძლია დღეს თამამათ იამაყოს ყოველმა ქუთათულმა სახელმწიფომაც კი... არათუ სომხობამ, სომხებსაც ამით სამართლიანათ თავი მოსწონთ. ეს ძლიერი და მდიდარი კაპიტალისტური ბურჟუაზია, რომ სათავეში უდგას სომხის ნიჭიერს, დიდათ მშრომელ ერს და ამინეებს ქირსა და ლხინში. ეს საქვეყნო სახელგანთქმული სომხის ბურჟუაზია, რომლის წრიდანაც გამოდიან ოსალთების, სპარსეთის, ინდოეთის, რუსეთის, ავსტრო-უნგრეთისა და სხვაგანაც შესანიშნავი მინისტრები, სახელმწიფო მოღვაწენი, მსწავლენი, ლიტერატორნი, ადვოკატნი, მკურნალნი, მასწავლებლნი, მოძღვარნი და ბერები, კომერსანტნი, აგრონომები, მხატვარნი და მსახიობნი, აგრეთვე ხელოვანნიც. ამ ბურჟუაზიამ შექმნა მკინიერება, სომხური მწიგნობრობა, გამდიდრა და ააყვავა ლიტერატურა და თეატრი. ამ კაპიტალისტური ბურჟუაზიის მეოხებით და მძღლით მდიდარი დღეს სომხეთის საარაკო, მრავალტანჯული გრიგორიანთა ეკლესია და შკოლები... ერთი სიტყვით, რომელი სფერო გინდა, რომ

საქართველოს სახლი
ი. გოგიშვილის შეიქმნა

მიღებულია და იყიდება
ძლიერ ზომიერ ფასებში

რუსული კალენდარი
ბეაპის კორპორაცია

საოკეანო გამოცემა ოქტო კინე
რისა და სიტინის ამხანაგობისა.

ქართული კალენდარი
დის და ჯაბის

კალენდარი
ქალაქები ქალაქის ჩასაყრელი.

დ. მ. მ. დამკვეთის, გერმანული, ავსტრიული და შვედური
ქ. ქ. თ. ა. ს. შ. მ.
მოგვითხრობს ყოველთვის ელექტრონის მრავალფეროვანი არსებობა და მისი მოწყობილობები, ყოველნაირი საოჯახო სამკაული: ნათის სამოვრები, ღუმელები (ფენები), სამზარეულოები, იატაკზე საფენი „ლინეოლუმი“, სამუსიკო ინსტრუმენტები (საკრავები), საეკლესიო სამკაული და მრავალფეროვანი ძვირფასი საოჯახო ნივთი, აუარებელი ასარჩევი ნიბში, შპალიერის თოფი 2 შაურიდან ვიდრე მანეთანებამდე ფასები ყოველი მატარებელი ფ. ს. ფილიპოვი.

ქარბანო. მუშებმა მიტინგი მოახდინეს, რომლის შემდეგაც ქუჩებში სულთათნას იმღეროდნენ. თითქმის ამავე დროს მუშებმა სხვა ქარბანებშიც შესწევითეს მუშაობა. ვიბორის განაპირას სამიათის მუშაზე მეტი შეიკრიბა. ისინი ბეზბოროდოვანის მოედანში მივიდნენ და იქ პოლიციამ დაშალა. აქ დაპატიმრეს ცხრა მუშა სამსონიერის მოედნის მახლობლათაც გაიფიცა 7 ათასამდე მუშა. დილის რვა საათზე „ნოვი აიგზის“ ქარბანის მახლობლათ მოხდა დემონსტრაცია. დემონსტრაციაში მონაწილეობას რვა-ასამდე მუშა ღებულობდა. აუშევს დროშა, რომელსაც ეწერა: „9 იანვრის სხვერპლები“. მათ პოლიცია შეეხება, დროშა წაართვეს და ოცი მანიფესტანტი დაპატიმრეს. ვიბორის მხარეზე გაფიცული მუშები უსპენსკის სასაფლაოზე მივიდნენ, სადაც 9 იანვრის სხვერპლები ასაფლავდნენ. მათ პოლიცია დახვდა და მუშები გაფანტეს. ვასილიერის კუჩქულზე ყველა ქარბანის მუშები გაიფიცეს. გაფიცვაში სახანაო ქარბანის მუშებმაც მიიღეს მონაწილეობა. ამ მხარეზე დაახლოებით 40 ათასი მუშა იყო გაფიცული. 10 საათზე პუტოლოვის ქარბანთან მოკრავდნენ მუშები, აუშევს წითელი დროშა. მანიფესტანტებს გარს შემოკრეს პოლიციელები. დაპატიმრეს 30 კაცი. დემონსტრაცია საგანგროს ცნობით, სულ ამ დღეს 70 ათასი მუშა იყო გაფიცული.

მუშის ხელფასი. 1912 წელს რუსეთში თეთროფული მუშა დაახლოებით 255 მანეთს ღებულობდა. 1911 წელთან შედარებით ამ წელს მუშა 4 მანეთით მეტს ღებულობდა წელიწადში. გაფიცვის რაოდენობა. 1912 წელს გაფიცვა ძალიან გაიზარდა. ამ წელს გაფიცვა 725491 მუშა, ანუ მუშათა 33,7 პროცენტი.

მთელი ჩვენი ერის უდიადესი ინტერესი მწამებელად ძალთა განთავსებაშია, რომლის გამოც იღუბება დღეს ჩვენი ინტელიგენციის ძალღონე და გრძნობა-გონება, მთლათ ქართველობის ნაჭირანახლოვე და ნამუშევარი. ერთ დროს ქართველობა გატაცა სოფლის ტრეიათა მეურნეობაში. მაგრამ აქაც ფენი წინ ვერ წავსდნენ, რადგან კაპიტალის უქონლობით, წარმოებრივ ძალთა განუვითარებლობით, ცოდნაც რომ გვექნებოდა, მაინც ჩვენს ცხოვრებაში სასურველი ძირითადი ცვლილება ვერ შეგვექნა და ვერაულოთ მომზადებული მეურნეობა, საზოგადო პოლიტიკური მიზნების გამოც, ასპარეზს სტოვებდა, სკლიდა და სახელოწიფო, ან საზოგადო დაწესებულებების სამსახურში შედიოდა.

და სამრეწველო შრომა ხომ მაინც სრულიად განუვითარებელია დღეს ჩვენში...
„განა სასაცილო არ არის, რომ ჩვენ რძიდან კარაქსაც ვერ ვაკეთებთო“, ამბობს ბანი თ. ლლონტი და, აი, მეც ამიტომ შევტრფი, დიდიხანა სხვილი კაპიტალის ევროპიდან შემოქრას საქართველოში, სადაც იგი დიდად რევოლუციონერ დანიშნულებას შეასრულებს ქართლისათა ერის გაბილდრების, განვითარებისა და გაღონიერებისათვის.
რა თქმა უნდა, კაპიტალის განვითარებისათვის საჭიროა მოწყობის სოციალური წესწყობილება, სამოქალაქო ცხოვრება და მაშინ ხელშეწყობილია, თანისუფლათაც გაშლიდა ფრთებს მწარმოებელი ძალა, მრეწველობაც, მეურნეობაც, აღებმცემობაც, და ჩვენმა საკუთარმა ქართველობა კაპიტალისტურმა ბურჟუაზიამ ყველა ამას უნდა გაუმეგროს ლინიერათ ზურგი, უნდა შექმნას ძლიერება ამ სფეროებში და მთელი ქართველობა ღრმად დაინტერესდეს დიდი ენერგიითა და მღვიძარებით...

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა სამეწილო სურათებიან ჟურნალ წელიწადი მუთი. „ნაკადული“ წელიწადი მუთი (1914 წ. 1-ლი იანვრიდან 1915 წ. 1-ლი იანვრამდე). თფილისი, გოლოვინის პრესპეკტა, № 8, შემოსასვლელა დაეთის ქუჩიდან № 2, ჟურნალი გამოვა იმავე პრაქტკაში. რაკრკ აქმდრ გამოდიოდა: მცირე წლივან-თათვის 24 წიგნი, მაზდილ-თათვის 12 წიგნი. 36 სურათი, წიგნის პირველ გვერდზე მოთავსებული. ჟურნალშია მოთხრობები და სამეცნიერო წერილები დასურათებულია. სანქტაო რაივე გამოცემას წელიწადის მომწერებს მიეცემა წიგნი: „მიწის ძერა და ცეცხლის მფრქველი მთები“, (მრავალი სურათით), გაორგა ანთქილისა. ფასი ჟურნალისა: ორივე გამოცემა წლიურათ—3 მ., ნახევარი წლით—3 მ., საზღვარგარეთ—7 მ., ნახევარი წლით—4 მან., მცირე წლივანთათვის (კალკე 3 მ.; მაზდილთათვის—3 მ., ხელის მოწერა მიიღება წლიურათ და ნახევარი წლით. ხელის-მოწერა შეიძლება: თფილ სხი: „ნაკადული“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, გოლოვინის პრესპეკტა, № 8, Редакция „Накадули“, Головинский просп. № 8, და წერა-კითხვის გამავტრ. საზოგ. მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა. ქუთაისში—ისიდორე კვიცარიძისთან. მ. ყაუხჩიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან, სამტრედიას—ვლ. ნაცვლიძისთან, ფოთში—თეოდორე კანდელაკთან, ბათუმში—კნ. სოფიო ნაკაშიძისთან, ტრაფორ ინსარბიძისთან და ანასტასია ლომინაძისთან. აზერბაიჯანში და ღანჩუთში—ლეო იმედიშთან. თელავში—ვანო პატაშვილთან, ასფცხეში—კო. სტანტინე გვარამაძისთან, ბაქაში—ვასო ანვლიდთან, ნინო გელოშვილთან და ივანე ელიაშვილთან, გორში—ნინო ლომაურთან და ქეიქვან ჯავახიშვილთან, სოხუმიში—კნ. მარიამ ანაბაძისთან, ჭაბუკაში—ივანე გოშკალაშვილთან, კანკაში—ბ. ამბოქაძისთან, ერევანში—კ. ოღიშარიანთან, ერსაში—კ. საათაშვილთან; ალექსანდრპოლში—ს. შატერაშვილთან, რესტრეში—მ. კლიშიაშვილთან, ხანში—მ. ი. კავკაშიძისთან. გსთხოვთ ხელის მომწერლებს, ადრესი გარწვეთ დასწერონ, თუ ჟურნალი არ მისდისთ, ერთი თვის განმავლობაში გაცნობიან და დროზე შეგვატყობიან ბიზნის გამოცემა.

1631 რედაქტორი ნ. ნაკაშიძე. გამოცე. თ-დ პ. თუმანიშვილი.
ახლათ გამოშვებული პაპიროზები „დელი-გ-გ“
10 ცალი 6 კაპ. 25 ცალი 3 მ. იყიდება 5 მუდგან.
პაპიროზები კეთდება გამოცემალი წერილურტულიანი ნამდვილი თათრული თამბაქოსაგან, რომელსაც შესამჩნევი არამატი და სასიამოვნო გემო აქვს. თუთუნის ქარბანა „ბინიატ-ოღლისა“ ბათუმში კომარაჟის ქუჩა, საკუთ. სახლ

როცა პოლონეთის დიდად გამწარებულ შვილებს თვისი სათაყვანებელი მამულის პოლიტიკურათ აღდგენის იმედი გაუტრუვდათ, საფრანგეთის საზოგადო მოღვაწეს—ტიერის მიმართეს და შეეკითვნ, თუ რა გავაეთათ ამის შემდეგო, რომ ცხოვრების ასპარეზზე გაუმგდრდეთო, ტიერმა უპასუხა: „Enrichiss et vous!“ ესე იგი, გაზდიდრადიათ.
„პოლონელებმა ეს პასუხი,—ამბობს პროფ. ლ. ბერნგარდი,—გაიხადეს მომზობლავ სიტყვათ, რომელმაც გამოიწვია პოლონეთში ახლანდელი ძლიერი, დიდი ეკონომიური მოძრაობა“ (1).

ტიერის სიტყვებს შემდეგ, ორმოცდაათმა წელიწადმა გრივადივით გადაიარა და მაშინდელი ლოზუნგი—„გამდიდრდით“ პოლონეთის ძლიერის, გოლიათმა ერმა სწორეთ დიდებულათ, ვასაოკრათ განახორცილა გაცხოველებული საქმიანობით და დიდად, უძლიერეს ნაყოფსაც იქის.

დღეს პოლონეთისათა უძლიერესი, უმდიდრესი კაპიტალისტური ბურჟუაზია ბ. გრი მაზე უდიდეს ქვეყნებსაც ენატრება.
დღეს პოლონეთის ამაყი შვილი თავალებული, მხნეთ გაყურებს იმედით საგვ მომავალს და გმირულათ მღერის: „ჯერ პოლონეთი არ დაღუპულია...“ ამას წინათაც ერთმა სახელგანთქმულმა პოლონელმა საქვეყნოთ, ყველას გასაგონათ განაცხადა: „სურავის ავიწყდებოდა, რომ ევროპის ხმელეთზე პოლონეთს დღეს მეექვსე ადგილი უჭირავს...“

კაპიტალისტური ბურჟუაზიის ორი ერთი მეორის ვითომც წინააღმდეგი ძალა ამოქმედდება: ევროპაში და ალტრუიზმი. ეს ორი ღრმა და ძლიერი ძალა უნდა თანა-სწორათ შეერთდეს, შედუღდეს ახალი საქართველოს მომავალი თავისუფალი მოქალაქის სისხლსა და ხორცში. ეს ორი პარმონიულათ შეერთებული ძალა ქართ-1) ი. ლ. დიდიფაგ ბერნგარდი, —ბრძოლა არსებასისთვის ზოლონელებისა შრწასასთან 66. ნაწ. II.

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი „სახალხო გაზეთი“ (წელიწადი მესუთი)

1914 წ. გამოვა იმავე პრაქტკაში, რაკრკ აქმდრ გამოდიოდა სურათებიანი დამატება 1914 წლ. ხელის მომწერნი, ვინც მთელი წლის საფასურს გადაიხდის მიიღებენ პრემიით: პირველი წიგნი: ქართველი მწერლები: 1 „გვგორგანო მუფე“ ისტორ. ღრამა 5 მოქ. ალექს. შანშიაშვილისა. 2. „მომქრალი შარავანი“ ისტ. რომ ვ. ბარნოვისა მეორე წიგნი: უცხოეთის მწერლები: „ღონ კარლოსი“—ტრაგ. შილერისა, თარგმ. გერკან. ალ. შანშიაშვილისა. და სხვ. ნაწარმოები უცხოეთის მწერლებისა მესამე წიგნი „სამეცნიერო კრებულო.“ ორიგინალური და ნათარგმნი წერილები.

გ ა ზ ე თ ი ს უ ა ს ი

თფილისში და მის მარგვ.

12 თ.	11 თ.	10 თ.	9 თ.	8 თ.	7 თ.	6 თ.	5 თ.	4 თ.	3 თ.	2 თ.	1 თ.
80.10	8 ა.	70.10	60.15	6 ა.	50.5	40.10	30.15	3 ა.	20.5	10.10	15

საზღვარ გარეთ.

150.	130.15	120.10	110.5	100.	80.15	70.10	60.5	50.5	40.15	30.10	20.5
------	--------	--------	-------	------	-------	-------	------	------	-------	-------	------

ალექს. ნამქრალი გვგორგანო შარავანი; დამატებაში შეიდა კაპეკათ.

თებერვლის უკანასკნელ რიცხვებში დესელსკ-ფედენკოთა ინციატაციით გამოვა ქართულ ენაზე სამეცნიერო-სალიტერატურო კრებული „ცხოვრება და მეცნიერება“, რომელშიაც მონაწილეობას იღებენ სტუდენტების გარდა ადგილობრივ უნივერსიტეტში მომუშავე სამეცნიერო ძალები. სუფთა შემოსავალი ამ კრებულიდან გადაიღება ადღის ქართულ საზოგადოების „საქართველო“-ს სასარგებლოთ.

შ ი ნ ა რ ს ი.
ზრ.—დღეს: ს. ავალიანი. დროებით ვაღებუფ გუგუთა საკითხი. ორდინატორი ნერ-ვაულ კანდიდას აქამი ს. ვიუშაქ: საუბარა ტეიანის ფენქცეუბზე. შრბეკტორი ანატომიურ თეატრის აქამი ნ. კახიანი: ნორმალურ ანატომიის შესაება (ჟურნალი და ქსოვილი). ორდინატორი გენერალ კათუთარზე აქამი მ. გეგაძე: ადამიანის სქესობრივი ცხოვრება. სტუდენტი ნ. ქავთარაძე: ანათომია, სტ. ქ. რაჭველიშვილი. სუბარ-ტი ხელფების შესახებ. სტ. ს. ასანაშვილი. სამცხე-საათაბაგოს საძველენი. სტ. გ. კარბეაშვილი. სსადაზადები (მოთხ. სტუდ. ცხოვ.) სტ. ჯ. ჟღერტი. ბუშის ადხა. სტ. გ. ურუშაქ. რადის შინაშეგება შეადიანია.
ხელის მოწერა მიიღება ქუთაისში კ. ოცხელის და აშხ. წიგნის მაღაზიაში ალექსანდრეს ქუჩა. ზ. კოკიაშვილის სახლი. ხელის მოწერით წიგნი ეღირება ერთი მანეთი, შემდეგ 1 მ. 10 მ.

გ. გორლაშისა და ს. წერეთლის
ერთადერთი წამომადგენელი ქუთაისის გუბერნიაში, ბათუმისა და სოხუმის ოლქში უმაღლესი სასახლას გამოეხატეირის, ორი სტუდენტს ბის ნება-მადცევის ბემსკის მინე-ბის ქარხნისა, მიაქცეით განსაუთრებული ჟურნალბა მინის უთუზენაშის „ВЕРСКОЕ“ ჩამიწელობის მაღაზიაში იყიდება:

საუკეთესო წიგნი ქარხნებისგან მიღებული ჩამიწეული საქონელი: კარის, ფანჯრის და ღუმელის მოწყობილობანი; საღებავლო ხელსაწყოები, ფანჯრის მინები, რკინის ნიშნები, ლურსმანი, მე-თული, ყოველგვარი საღებავი წამალი, ელექტრონის ზარის მოწყობილობა, შპალიერი, ცემენტი, ებლიანი ქურქული, ასფალტი და სხ. ვაჭრობა მარტათა და წვრილობა ხელმისაწვდომ ფასათ. ქ. ქუთაისში, საჭურავ შენახში, მხევიდის ქუჩაზე № 65

სამეცნიერო წიგნის მაღაზია	სამეცნიერო საკანცელარიო მაღაზია
მ. მხხალისა და აშხ. ქუთაისში. იყიდება ყოველ გვარი სახელმძღვანელო და საკითხავი წიგნი, გეოგრაფიული კარტები, სურათები თვალ საჩინო სწავ-ლისათის, მწერლის სურათები, მოძრაი ანბანი და სხვა. პროვინციის წიგნის მაღაზიებს, სასწავ-ლებლებს და ბიბლიოთეკებს ეძლევათ დიდი სადავითი.	დ. მხხალისა ქუთაისში. იყიდება ყოველ გვარი საკანცელარიო და სასწავლო ნივთი ახლათ მალეუ-ლია არი იმეტრული „ჩოთქები“ და ყუთები, საღებავები, საუკეთესო რვეუ-ლები, ყოველგვარი ქაღალდი, კალენდ-რები, პორტრეტები, კანტორის წიგნები. და მრავალი სხვა. ფასები მეტათ ზომიერად.

რკინის გზა.

ქუთაისიდან მიდის

ქუთაისის მოდის.

თფილისი:	სახალხო დილის	10 საათ.	6 წ.
	ფოტის დილის	11 საათ.	55 წ.
	სახალხო დამით	11 საათ.	27 წ.
ათოშის:	სახალხო დილის	5 საათ.	10 წ.
	სახალხო დამით	11 საათ.	27 წ.
	ფოტის საღამოს	5 საათ.	21 წ.
ვოთის:	საგარეო დილის	4 საათ.	22 წ.
	სახალხო დამით	5 საათ.	10 წ.
	ფოტის დილით	5 საათ.	21 წ.
შორაპანს:	საგარეო დილით	4 საათ.	57 წ.
ბათუმის:	სახალხო დილის	7 საათ.	50 წ.

თფილისიდან:	სახალ.	დილ.	7 საათ.	—
	ფოტის	საღამ.	6 საათ.	55
	სახალხო	დამ.	1 საათ.	28
ბათუმიდან:	საფ.	სახ.	დილ.	11 საათ. 14
	სახალხო	დამ.	1 საათ.	27
ფოთიდან:	საგარ.	დილ.	10 საათ.	3
	სახალხო	დილით	1 საათ.	20
	სახალ.	დამით	1 საათ.	26
შორაპანიდან:	საგარ.	დილის	9 საათ.	31
ბათუმშიდან:	საღამოს	—	5 საათ.	11

ბ ი ლ ე თ ი ს უ ა ს ი:

II კლ. III კლ.

მან.	კაპ.	მან.	კაპ.
თფილისიდან	— — 4 31	2 87	
ბათუმიდან	— — 3 5	2 3	
ფოთიდან	— — 2 21	1 47	
ბათუმშიდან	— — 1 76	1 17	

II კლ. III კლ.

მან.	კაპ.	მან.	კაპ.
ბაქოში	— — 10 81	7 20	
მოსკოვიდან	— — 27 90	18 65	
პეტერბურგიდან	— 33 31	22 20	
ვარშავიდან	— — 81 50	21 5	